

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 11/06/2024 11:20
Sayı: E-120.07.03-1442322
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

7/6963
GK 63

ACELE

Sayı : E-72079556-610-11750426

Konu : Soru Önergeleri (7/6963)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.12.2023 tarihli ve 1339794 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Elif ESEN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/6963 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/6963 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 74FFE61A-B7A4-429D-A1DF-3BEDBB943DA3

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

İstanbul Milletvekili Sayın **Elif ESEN**'e Ait **7/6963** Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine
İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) ile Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda afetlerde Psikososyal Destek Çalışma Grubunun koordinasyonundan sorumlu ana çözüm ortağı olarak görevlendirilmiştir. Psikososyal Destek Çalışma Grubu, görev ve sorumluluklarını TAMP'ta yer alan destek çözüm ortağı paydaş kurum ve kuruluşları koordine ederek iş birliği içinde yürütmektedir.

06.02.2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler kapsamında afetin ilk anından itibaren diğer illerden görevlendirme yapılarak psikososyal destek ekiplerimiz koordine olup alana inmiştir. Bakanlığımız psikososyal destek çalışmaları kapsamında konteyner kentlerde, Psikososyal Destek Yetişkin Birimleri ve Çocuk Birimleri oluşturulmuştur. Psikososyal destek ekipleri; psikolojik ilk yardım, ihtiyaç ve kaynak tespiti, bireysel görüşme, grup çalışmaları, psikoeğitim, toplum katılımı, çalışana destek ve sosyal iyileştirme etkinlikleri gibi psikososyal destek müdahale araçlarını kullanarak çalışmalarına devam etmektedir. Ayrıca uzun süreli travma sonrası stres bozukluğu yaşanmaması adına uzmanlaşmış müdahale hizmetleri verilmekte ve dezavantajlı gruplar için özel programlar uygulanmaktadır. Ebeveynlere yönelik psikolojik bilgilendirme, gizlilik ve mahremiyet eğitimi, çocuk ve yetişkinlere yas danışmanlığı hizmeti verilmektedir. Bununla birlikte yerleşik bir düzene giren afet sahasında; hobi kurslarının açılması, spor faaliyetleri düzenlenmesi, kültürel ve sosyal iyileştirme etkinliklerinin düzenlenmesi ile hayatın normale dönmesi amaçlanmaktadır. Bütün bu hizmetler çerçevesinde insanların yaşanan travmatik olayla baş etme becerilerini güçlendirmek ve psikolojik sağlamlıklarını artırmak amaçlanmaktadır. Bu kapsamda toplam 4,1 milyon kişiye psikososyal destek hizmeti sunulmuştur.

Diğer taraftan hem depremde etkilenen 10 ilde hem de tahliye illerinde depremde etkilenen çocuklar için yapılan hane ziyaretleri ile çocukların ihtiyaçları doğrultusunda uygun sosyal hizmet modellerinden faydalandırılması sağlanmıştır.

Bakanlığımızca çocuk bakım kuruluşlarında koruma ve bakım altında bulunan çocuklar deprem bölgesinden güvenli bölgelere tahliye edilmiştir. Mevcut çocuk bakım kuruluşlarımızda yer planlaması yapılmış, koruma altına alınacak depremde çocuklar için kapasiteler oluşturulmuştur. Deprem bölgesinde, enkaz altından çıkarılmış yakınlarına ulaşamayan kimliksiz ve/veya kendini ifade edemeyen refakatçisi olmayan veya yakını vefat ettiği tespit edilen çocuklar koruma ve bakım altına alınmıştır.

Diğer taraftan deprem sonrasında şiddet mağdurlarına yönelik Bakanlığımızın ve ilgili kurum ve kuruluşların sunduğu hizmetler hakkında bilgilendirme gerçekleştirilmiş ve mağdurun durumuna uygun olarak 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında önleyici ve koruyucu tedbirlere ilişkin gerekli iş ve işlemler yürütülmüştür.

Deprem bölgesinde ŞÖNİM'ler gizlilik kararı olanlara ve elektronik kelepçe kararı alınan vatandaşlarımıza ulaşarak durumlarını birebir takip etmiştir. Elektronik Kelepçe uygulaması ve gizlilik kararı uygulama süreci ilişkin kuruluşlarımızdan hizmet alan kadınların can güvenliğinin devamlılığının sağlanması adına Emniyet Genel Müdürlüğü ile iş birliği içinde takip edilmiştir.

Gizlilik kararı, teknik yöntemlerle takip kararı bulunan ve ŞÖNİM hizmetlerinin devamlılığının sağlanması konusunda hizmet alanlara yönelik çözüm önerileri kapsamında

AFAD, Bakanlığımız Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü, Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, İç Denetim Başkanlığı, 81 İl Valiliği, 81 İl Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı resmi yazıyla bilgilendirilmiştir.

Ayrıca kadınlarımızın ve çocuklarımızın taciz ve istismardan korunması için ilgili birimlerimizle iş birliği içerisinde bilinçlendirici ve bilgilendirici çalışmalar yürütülmüştür.

Aynı zamanda deprem afetinin ardından, Bakanlığımız bünyesinde engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın ihtiyaç ve sorunlarının çözümüne yönelik kriz masası oluşturulmuştur.

Kriz masası tarafından depremin ilk olduğu andan itibaren öncelikli olarak deprem bölgesindeki engelli ve yaşlı vatandaşlarımıza yatılı bakım hizmeti sunulan kuruluşlarımız ile iletişime geçilmiş olup deprem nedeniyle kuruluşlarımızda vefat eden veya yaralanan engelli ve yaşlılarımızın olmadığı bilgisi alınmıştır.

Deprem nedeniyle hastanelerde tedavi gören vatandaşlarımız ziyaret edilerek sosyal inceleme yapılmış olup inceleme sonucunda ihtiyaçları doğrultusunda engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın uygun sosyal hizmet modellerinden (evde bakım yardımı, kuruluş bakımı, barınma, sosyal yardım vb.) faydalandırılması sağlanmıştır.

Bakanlığımız koordinasyonunda; Bakanlığımızda görevli işaret dili tercümanları ile farklı sivil toplum kuruluşları ve bireysel gönüllü işaret dili tercümanlarından oluşan 120 kişilik ekip, depremden etkilenen işitme engelli bireylerle daha hızlı iletişim kurmak, ihtiyaçlarını karşılamak üzere sahada çalışmalara katılmıştır. Bu kapsamda; işitme engelli bireyler tahliye edilerek farklı şehirlerdeki otel ve Kredi Yurtlar Kurumuna (KYK) bağlı yurtlara yerleştirilmiştir.

Afetin yaşandığı ilk günden itibaren depremden etkilenen işitme engelli bireye taleplerini karşılamak, farklı kurum ve kuruluşlarla iletişimlerini sağlamak üzere tercümanlık hizmeti verilmiştir.

Depremden etkilenen engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın ihtiyaçları, sivil toplum kuruluşları ya da kendileri tarafından Bakanlığımızca kurulan 'Engelli ve Yaşlı Vatandaşlar için Deprem Destek Hattı'na iletilerek hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmuştur. Whatsapp hattı üzerinden gıda, tahliye, kurum bakımına alınma, tekerlekli sandalye, işitme cihazı vb. talepleri alınmış olup bu taleplerin ilgili kurum ve kuruluşlar ile iş birliğinde karşılanmıştır.

Diğer yandan Bakanlığımız ve UNDP iş birliğinde yürütülen proje ile deprem bölgesinde konteyner kentlerde ailesiyle birlikte yaşamını sürdüren, bakım ihtiyacı olan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın bakım ve rehabilitasyonlarının sağlanması, kendilerine ve ailelerine psiko-sosyal destek verilmesi amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında, Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta belirlenen konteyner kentlere erişilebilir olarak yapılan, geniş, tam donanımlı, 6 yatak kapasiteli Bakım ve Rehabilitasyon Üniteleri kurulmuş olup engelli ve yaşlı bireylere gündüzlü bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunulmaktadır.

Her bir bakım ve rehabilitasyon ünitesinde 6 bakım personeli, 1 psikolog, 1 hemşire ve 1 fizyoterapist tarafından bakıma ihtiyaç duyan engelli ve yaşlı vatandaşlara gerek gündüzlü hizmet veren ünitelerde gerekse yaşamını sürdürdükleri konteynerlerde ziyaret edilmek suretiyle ihtiyaç duydukları bakım ve rehabilitasyon hizmeti, kendilerine ve ailelerine rehberlik, danışmanlık ve psiko-sosyal destek hizmetleri sunulmaktadır.

Ayrıca, engelli ve yaşlı bireylerin ihtiyaç duyduğu kişisel bakım malzemeleri ile bağımsız yaşamları için destek teknolojileri (yürüteç, koltuk değneği, beyaz baston, tekerlekli sandalye, işitme cihazı vb.) sağlanmaktadır.

65+ Yaş Yaşlı Hakları Derneği ile yürütülen iş birliği faaliyetleri kapsamında; Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay illerimizdeki konteyner kentlere, her ilimize 6'şar adet olmak üzere toplam 60 adet engelli ve yaşlı bireylerin kullanımına uygun tuvalet ve banyo kurulumu gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız ile Down Sendromu Federasyonu iş birliğinde özel gereksinimi (down sendromu, otizm spektrum bozukluğu, serebral palsi, zihinsel engelli vb.) olan çocuk ve gençlerin ailelerinin rahatlatılması, bu bireylere gün içerisinde nitelikli eğitim ve becerilerine uygun çeşitlendirilmiş olanaklar sunulması, bu sayede depremden etkilenen ailelerin desteklenmesini amaçlayan "Melek Yüzler Mola Evleri" Projesi kapsamında Malatya, Adıyaman, Elazığ, Gaziantep, Şanlıurfa illerinde 6 Mola Evi açılmıştır.

Deprem bölgesinde kurulan çadır kent ve konteyner kentlerde, KYK'ya bağlı yurtlarda ve otellerde kalan ya da hastanelerde tedavisi tamamlanarak taburcu olan veya taburcu olacak engelli ve yaşlı vatandaşlarımızdan profesyonel bakıma ihtiyacı olanların tespit edilmesi amacıyla ekiplerimiz sahada çalışmalarını gerçekleştirmiş; korunma ve bakıma ihtiyacı olan engelli ve yaşlı vatandaşlarımız farklı illerde bulunan yatılı bakım kuruluşlarımıza yerleştirilmiştir.

Öte yandan TAMP kapsamında, destek çözüm ortakları ile birlikte; afetlerde çalışacak olan bütün personele psikososyal destek eğitimlerinin verilmesi sağlanmakta, afetzedelerin temel ihtiyaçları ve psikososyal destek ihtiyaçları tespit edilmekte, afetzedelere ve afet alanında çalışan personele psikososyal destek verilmekte, incinebilir grupların ihtiyaçlarına yönelik gerekli yönlendirme çalışmaları yapılmaktadır.

Ayrıca Sivil Toplum Kuruluşları ile iş birliği içinde deprem bölgesinde görevli personelin ergenlik dönemindeki çocuklarla çalışma becerilerinin geliştirilmesine yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir. Bu kapsamda 12-18 yaş grubu çocuklara yönelik "Esenlik Eğitimi" gerçekleştirilmiştir. Eğitime katılan personelin uygulamalarının yerinde görülmesi ve süpervizyon desteği sağlanabilmesi için saha ziyaretleri gerçekleştirilmektedir.

Ergenlik dönemindeki çocuklara yaşam becerileri kazandırmayı, gençlerin esenliğini arttırmayı, kişilerarası olumlu ilişki geliştirmelerini ve azimli, sorumluluk sahibi bireyler olmalarını hedefleyen PERGEL-T: Afet Sonrası Travmaya Duyarlı Psikososyal Destek Programına yönelik uygulayıcı eğitimi gerçekleştirilmiştir. Uygulayıcı eğitimine katılan personel tarafından konteyner kentlerde yaşayan ergenlik dönemindeki çocuklarla oluşturulan gruplarla çalışmalar yürütülmektedir.

Deprem bölgesinde bulunan geçici barınma alanlarındaki çocukların desteklenmesi 12-18 yaş aralığındaki çocukların iyi olma hallerini gözetken ve akranları ile zaman geçirmelerini destekleyen güvenli alanlar oluşturmak amacıyla Kahramanmaraş ve Hatay illerinde Çocuk Yaşam Merkezleri faaliyete geçmiştir.

Depremden etkilenen illerde oluşturulan geçici barınma (Çadır ve Konteyner kent) merkezlerinde yaşayan çocukların zamanlarının verimli değerlendirilmesi için yaşları ve gelişimlerine uygun alanların oluşturulması ve yaşadıkları travmanın sağaltımına yönelik psikososyal destek vermek üzere görevlendirilen personelin kapasitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında 22-24 Mart 2023 tarihlerinde öncelikle 11 deprem ilinden başlamak üzere 81 ilin ŞÖNİM ve Kadın Konukevi personeline yönelik Psikolojik İlk Yardım eğitimi gerçekleştirilmiştir.

10-12 Nisan 2023 tarihlerinde ŞÖNİM ve Kadın Konukevi meslek elemanlarına yönelik Çözüm Odaklı Terapi eğitimi gerçekleştirilmiştir.

UNFPA iş birliğinde kadına yönelik şiddetin önlenmesi konularında bir eğitim programı hazırlanmıştır. Bakanlığımız, Ankara İl Müdürlüğü, ŞÖNİM, Kadın Konukevi ve Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlerine yönelik kapasite geliştirme eğitimi; Afet ve Acil Durumlarda Kadına Yönelik Şiddet Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Haklarında önleyici tedbir kararı alınmış olan şiddet uygulayanlara yönelik olarak Aile İçi Şiddetle Mücadele Seminer Programının düzenli olarak uygulanması ve bu programın uygulayıcı sayısını artırmak amacıyla Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Psikoloji Bölümü iş birliği ile personele “Aile İçi Şiddetle Mücadele Semineri Uygulayıcı Eğitimi” verilmiştir. Eğitime deprem illerindeki İl Müdürlüğü Kadın Hizmetleri, ŞÖNİM, Kadın Konukevi ve Sosyal Hizmet Merkezi İrtibat Noktası personeli katılım sağlamıştır.

Diğer taraftan erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesi için depremden etkilenen illerden, daha önce Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planının uygulanmakta olduğu 6 deprem iline (Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Şanlıurfa) afet ve acil durumlar sonrasında erken yaşta ve zorla evlilik olgusunun artış gösterebilmesi riski nedeniyle koruyucu önleyici faaliyetlerin bu kapsamda genişletilmesi talimatı gönderilmiştir.

Bakanlığımız Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından UN Women iş birliğinde de 4-5-6 Eylül 2023 tarihlerinde Ankara Kızılcahamam’da deprem illeri de dâhil olmak üzere İl Eylem Planı olan illerin İl Müdürlüklerinde görev yapan toplamda 100 yönetici ve meslek elemanına yönelik “Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planlarının Desteklenmesi Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir.